

Obsah

Předmluva 9

1. Úvod do psychologického studia práce 11
 1. 1. Úloha psychiky ve výrobní praxi a společenský význam psychologie práce 11
 1. 2. Vývojová stadia psychologie práce, zvláště z hlediska jejího uplatnění v podmínkách socialistické společnosti 15
2. Základní teoretické a metodologické otázky 29
 2. 1. Vymezení a předmět psychologie práce se zvláštním zřetelem na tvorbu jejího nového pojetí 29
 2. 2. Každodenní zkušenost, vědecká metoda a metodologie 33
 2. 3. Tři hlavní stadia vývoje metodologického myšlení z hlediska psychologie práce 40
3. Pracovní činnost z psychologického hlediska 45
 3. 1. Výchozí úvahy o psychické regulaci pracovní činnosti a hlavní podmínky pracovního výkonu 45
 3. 2. Profesiografický rozbor pracovní činnosti 53
 3. 3. Racionální tvorba nových profesí 73
4. Člověk a technické systémy 77
 4. 1. Charakteristika společenských potřeb a rozbor jejich uspokojování 77
 4. 2. Budování složitých systémů s lidským činitelem 81
 4. 3. Spolehlivost lidského výkonu 93
 4. 3. 1 Pojetí tématu 93
 4. 3. 2 Historická poznámka 94
 4. 3. 3 Specifičnost metodologie studia mimořádných událostí a spolehlivosti výkonu 99
 4. 3. 4 Výchozí model psychické determinace mimořádných událostí a spolehlivost výkonu 103
 4. 3. 5 Závěr 112
5. Jednotlivec a pracovní výkon; uplatnění lidských schopností pro efektivnost a spokojenost pracovníka. 113
 5. 1. Charakteristika společenských potřeb 113

5. 2. Výchozí údaje pro respektování vlivu osobních vlastností na pracovní výkon 114
 5. 2. 1 Podstata a původ individuálních rozdílů 114
 5. 2. 2 Metodologické otázky zjišťování individuálních rozdílů 118
 5. 2. 3 Měření individuálních rozdílů 121
 5. 2. 4 Vlohy, schopnosti, dovednosti 128
 5. 2. 5 Obecné schopnosti (inteligence) a způsobilost k povolání 134
 5. 2. 6 Profesionální zájmy 142
 5. 2. 7 Individuální rozdíly a osobnost 151
 5. 2. 8 Možnosti a omezení psychologické diagnostiky 159
5. 3. Volba povolání a profesionální rozvoj pracovníka 163
 5. 3. 1 Společenský význam volby povolání z historického pohledu 163
 5. 3. 2 Člověk a práce z hlediska jednotlivých životních stadií a psychologické otázky profesionální dráhy 170
5. 4. Práce s lidmi 180
 5. 4. 1. Systém práce s lidmi jako harmonický soubor personálních činností 180
 5. 4. 2 Členění personálních činností a tři úrovně kompetence psychologie práce v kádrové a personální práci 184
5. 5. Hodnocení pracovníků 188
 5. 5. 1 Tři skupiny hledisek hodnocení pracovníků 188
 5. 5. 2 Hodnocení výkonu a hodnocení pracovníka 191
 5. 5. 3 Hodnocení podle registrace pracovních výsledků 192
 5. 5. 4 Hodnocení na základě výpovědí posuzovatelů 195
 5. 5. 5 Některé vztahy mezi hodnocením a výchovou vedoucích pracovníků 199
5. 6. Psychologické posuzování způsobilosti 201
 5. 6. 1 Základní vlastnosti psychologických testů schopností 201
 5. 6. 2 Zásady užívání psychologických diagnostických metod v ekonomické praxi 204
 5. 6. 3 Psychologické posuzování způsobilosti na základě měření vztahu mezi kritériem praxe a výkonem ve zkoušce 209

- 5. 6. 4 Psychologické posuzování způsobilosti na základě odhadu vztahu výkonu v testu s kritériem praxe 212
- 5. 6. 5 Potřeba nového pojetí psychologické diagnostiky v ekonomické praxi 214
- 6. Člověk v organizaci a jeho řízení 217
 - 6. 1. Charakteristika tématu 217
 - 6. 2. Vztah člověka k práci a k pracovnímu prostředí — otázky pracovní motivace, hybných sil lidského jednání 219
 - 6. 2. 1 Potřeby a motivace — výklad z vývojového hlediska 220
 - 6. 2. 2 Motivační model 224
 - 6. 2. 3 Motivace a osobnost 226
 - 6. 2. 4 Měření pracovní motivace 228
 - 6. 2. 5 Úroveň aktivace 231
 - 6. 2. 6 Motivace výkonu a úroveň aspirace 235
 - 6. 2. 7. Některé specializované motivační výzkumy 240
 - 6. 3. Řídící činnost a vedení pracovníků 243
 - 6. 3. 1 Řízení věcí a vedení lidí 243
 - 6. 3. 2 Současný stav tématu 250
 - 6. 3. 3 Aktuální úkoly řízení s vysokou relevancí psychologie 258
 - 6. 4 Strukturální předpoklady správné volby jednotky analýzy v empirických výzkumech 264
 - 6. 4. 1 Klasifikace funkčních míst vedoucích pracovníků 265
 - 6. 4. 2 Složky řídicí činnosti 267
 - 6. 4. 3 Fáze řídicí činnosti 271
 - 6. 5 Význam systémového hlediska pro rozbor řídicí činnosti 274
 - 6. 6 Teoretické předpoklady psychologického rozboru řídicí činnosti a člověka v systému řízení 280
 - 6. 7 Úkoly psychologie 285
- 7. Práce jako prostředek tvorby životního prostředí z hlediska člověka 288
 - 7. 1 Výchozí téze 290
 - 7. 2 Stručná charakteristika současného stavu 302
 - 7. 3 Nástin vybraných úkolů s vysokou relevancí psychologie 305
- Literatura 313